

Jedno(ta) a čas

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[2014](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 21. 10. 2014
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 21. 10. 2014

Jedno(ta) a čas

Myšlenka „jednoho“ (jakož i jednoty, „jednoty“, integrity“) má základní důležitost, a podle toho, zda a jak je něco „jedno“, rozpoznáme, jde-li o skutečnost nebo o pouhou konstrukci (výmysl, fikci apod.). A proč tomu tak je? Protože to, co je „pravým“, „opravdovým“ jedním, může být a je tím „pravým“ jen v čase, nebo přesněji: jako právě se vyjevuje časově, nikoli mimo čas nebo bez ohledu na čas či dokonce navzdory času. Právě proto můžeme trvat na tom, že „být“ znamená nutně „být jedním“, „být jednotou“. A protože „jedním“ či „jednotou“ může být jen něco, co vedle svého vnějšku má i své nitro, pochopit, že něco „jest“ znamená pochopit, že toto „jsoucí“ má své „nitro“, svou „niternost“, k níž není možný žádný přístup zvnějšku. A tak nám pro pochopení věcí, rozumí se skutečných věcí, „záležitostí“ a „situací“ nikdy nemůže vskutku pomoci komparace, tj. jejich srovnávání s jinými, podobnými věcmi, a tedy při přehlížení jejich odlišnosti od jiných, pomíjení jejich svébytnosti, jedinečnosti, nezaměnitelnosti – a to znamená zkoumání a propočítávání jejich hromadného výskytu, tedy kvantifikace. Ne že by kvantifikace nebyly k ničemu, jako omezený nástroj mohou být docela slušným prostředkem určitého poznávání tam, kde nám samy „věci“, samy „pravé skutečnosti“ („pravá jsoucna“) jsou po jedné stránce skryty (totiž co do svého nitra). Ale *smysl* skutečností, *smysl* světa nestojí na podobnostech, nýbrž na rozdílnostech a na individualitě, na nezaměnitelnosti, na tom, co je jedinečné a co má v této své jedinečnosti rozhodující možnost přispět také k jedinečnosti (a jednotě) světa (neboť i svět, máme-li o něm mluvit jako o skutečnosti, se vyjevuje jako jednota a jedinstvo pouze v čase, a to znamená ve více nebo méně daleké budoucnosti, jako „eschaton“). Ono známé údajně Ježíšovo (ale najdeme to zaznamenáno u Jana) „ut omnes unum sint“, platí nejen pro člověka, pro církev, pro lidstvo vůbec, ale pro všechny svět, pro celé universum – a musí to být postaveno na sjednocení všech pravých jsoucnů v jedno jediné pravé jsoucno.

(Písek, 141021-2.)